

PROJECTPLAN EN ONTHEFFINGSAANVRAAG
WESTZOOM (LOCATIE HAVERKAMP EN GROENE HOEK)
TE LUNTEREN
GEMEENTE EDE

- ✿ Bodem
- ✿ Waterbodem
- ✿ Water
- ✿ Archeologie
- ✿ Ecologie
- ✿ Milieu

Projectplan en ontheffingsaanvraag Westzoom (locatie Haverkamp en Groene Hoek) te Lunteren in de gemeente Ede

Opdrachtgever	Klomp Westzoom Lunteren bv Schumansingel 26 6716 KE Ede
Project	EDE.PMC.ECO2
Rapportnummer	14085972
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	13 oktober 2015
Vestiging	Doetinchem
Opsteller	Ing. E.R. Witter
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Ing. K. Wopereis
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEGEVENS VAN DE LOCATIE EN HET GEBRUIK DOOR FLORA EN FAUNA	2
2.1	Locatiegegevens en huidige situatie	2
2.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	3
2.3	Verantwoording effectenstudie en verspreidingsinformatie	4
2.4	Deskundige begeleiding	4
3	VERSPREIDING VAN BESCHERMDE SOORTEN OP DE LOCATIE	5
3.1	Onderzoeksmethode	5
3.2	Onderzoekresultaten	6
4	VOORGENOMEN INGREEP OP DE LOCATIE EN ONDERBOUWING	8
4.1	Voorgenomen activiteiten en manier van uitvoering	8
4.2	Doel en belang van de activiteiten	9
4.3	Planning en onderbouwing van de activiteiten	9
4.4	Alternatieven	9
4.5	Wettelijk belang van de ingreep	10
5	EFFECTEN VAN DE INGREEP OP FLORA EN FAUNA	11
5.1	Effecten op korte termijn op beschermde soorten	11
5.2	Effecten lange termijn op gunstige staat van instandhouding	12
5.3	Verbodsbepalingen Flora- en faunawet	13
6	TE TREFFEN MAATREGELEN	13
6.1	Inleiding	13
6.2	Mitigerende en compenserende maatregelen	13
6.3	Tijdstip en locatie mitigerende en compenserende maatregelen	14
6.4	Zorgvuldig handelen en zorgplicht	14
7	SAMENVATTING	15

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Klomp Westzoom Lunteren bv opdracht gekregen voor het begeleiden van een ontheffingsaanvraag in het kader van artikel 75c van de Flora- en faunawet ten behoeve van de voorgenomen planontwikkeling aan de Westzoom (locatie Haverkamp en Groene Hoek) in de gemeente Ede.

De volgende onderzoeksvragen zullen in onderhavige rapportage worden beantwoord:

- Welke beschermde soorten zijn in het plangebied aanwezig?
- Welke functie heeft het plangebied voor de soorten?
- Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populaties van beschermde soorten?
- Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen behouden?
- Welke eigenschappen van het gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
- Hoe groot wordt het succes van de te nemen maatregelen ingeschat?
- Welke maatregelen moeten getroffen worden om aan de zorgplicht te voldoen?
- Zijn er voor de streng beschermde soorten geen meer bevredigende oplossingen.
- Welk wettelijk belang is er waardoor de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd?

Uit de quickscan flora en fauna, die Econsultancy in februari 2014 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 13126314 EDE.PMC.ECO1), blijkt dat ter plaatse van de te slopen bebouwing verblijfplaatsen van huismussen aanwezig zijn. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen, ransuil en sperwer konden op basis van de destijds geleverde onderzoeksinspanning niet worden uitgesloten. Hiernaar is in het veldseizoen 2014-2015 nader onderzoek gedaan. De resultaten van het onderzoek zijn in onderhavig projectplan opgenomen (hoofdstuk 3).

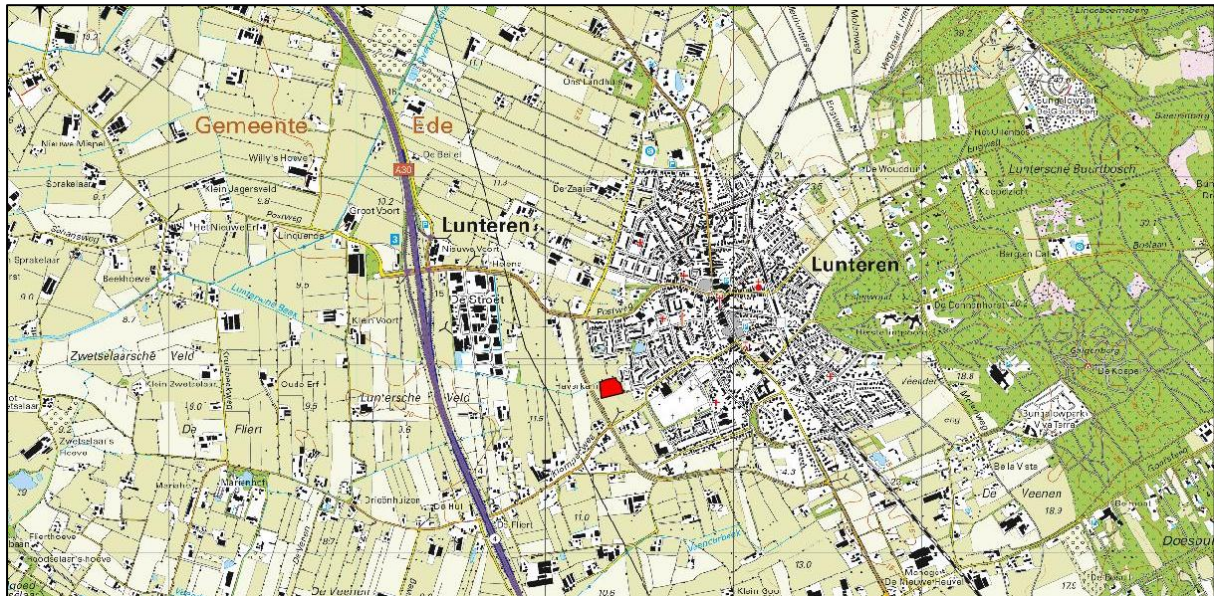
Op de onderzoekslocatie blijken maximaal 3 paar huismussen te broeden. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aangetroffen. Broedgevallen van sperwer of ransuil zijn eveneens niet aangetoond. Om negatieve gevolgen voor huismussen te voorkomen worden maatregelen uitgevoerd die bestaan uit het voorafgaand aan de sloop van de schuur met nestlocaties alternatieven aan te bieden in de omgeving. Verder zal rekening gehouden worden met het broedseizoen en wordt in de nieuwbouw opnieuw nestgelegenheid gecreëerd.

Voor de huismus wordt ontheffing aangevraagd, om door RVO te laten beoordelen of de maatregelen voldoende zijn om overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet te voorkomen.

2 GEGEVENS VAN DE LOCATIE EN HET GEBRUIK DOOR FLORA EN FAUNA

2.1 Locatiegegevens en huidige situatie

De onderzoekslocatie ($\pm 9.500 \text{ m}^2$) is gelegen binnen het plangebied Westzoom (locatie Haverkamp en Groene Hoek) en betreft het perceel Klomperweg 80 (zie figuur 1). Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 32 H (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 170.340$, $Y = 454.885$.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een woonhuis, een garage en omliggende siertuin (zie luchtfoto, figuur 2). Het betreft een deel van het totale plangebied Westzoom, locatie Haverkamp en Groene hoek, een uitbreidingslocatie waar twee woonclusters en een kerk worden gerealiseerd.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en omgeving.

2.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

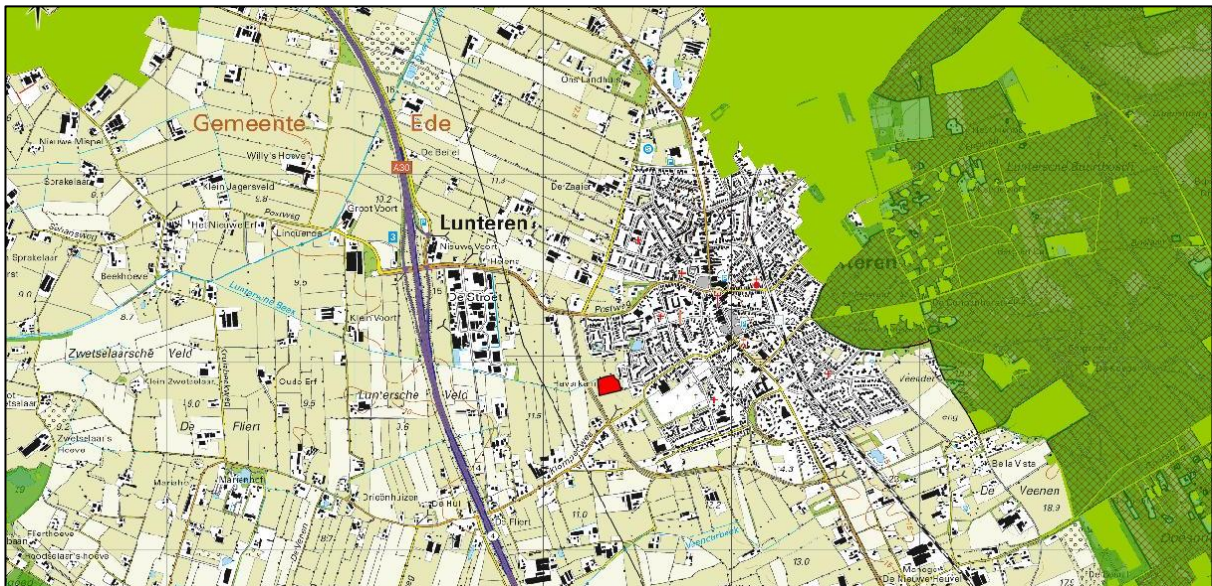
De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied bevindt zich circa 1 kilometer ten oosten van de onderzoekslocatie. Het betreft de Veluwe.

Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Gelders Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt ook niet in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 1 kilometer ten oosten van de onderzoekslocatie. Het betreft de Veluwe. In figuur 3 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk weergegeven.

Beschermde Natuurmonumenten

De onderzoekslocatie is niet gelegen in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als beschermd natuurmonument.

Figuur 3. Ligging ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (groen) en Natura 2000-gebied de Veluwe (rood gearceerd).

2.3 Verantwoording effectenstudie en verspreidingsinformatie

Door Econsultancy is in februari 2014 een quickscan flora en fauna voor de locatie opgesteld (rapport 13126314 EDE.PMC.ECO1). De quickscan is uitgevoerd aan de hand van een bureaustudie en een veldbezoek. Het veldbezoek is afgelegd op 27 februari 2014. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Tevens is gebruik gemaakt van de informatie omtrent vleermuizen, die is verkregen middels het in 2010 op de onderzoekslocatie uitgevoerde ecologisch veldonderzoek (Econsultancy, 10035392 EDE.GEM.ECO2). De onderzoekslocatie maakte destijds deel uit van een groter onderzoeksgebied, dat is onderzocht op het terreingebruik door vleermuizen. Uit dit onderzoek is gebleken dat het donkere gedeelte van de Klomperweg een relatief groot belang heeft als foerageergebied.

Ten aanzien van steenuilen zijn onderzoeken uitgevoerd om het terreingebruik in kaart te brengen (Econsultancy, 10035392 EDE.GEM.ECO2). Voor het verlies aan leefgebied zijn diverse studies uitgevoerd. In 2012 is een update van deze studies gerapporteerd (Econsultancy, 11113859 EDE.GEM.ECO3). Voor de toetsing van onderhavige ingreep zijn van deze studies gegevens gebruikt.

In de tabel I zijn de conclusies uit de quickscan samengevat weergegeven.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	ja	ja	ja	nestplaatsen huismus worden aangetast
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	bebouwing Klomperweg 80, gewone dwerg-vleermuis en laatvlieger
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	mits behoud donkere Klomperweg
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	nee	nee	nee	habitat vooral in houtsingels
Amfibieën		ja	nee	nee	nee	habitat vooral in houtsingels
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	nee	-
Ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-

2.4 Deskundige begeleiding

De deskundige die is betrokken bij het project is een varen ecologen; Ing. E.R. Witter. De ecologen van Econsultancy hebben meerdere jaren ervaring met risicoadvisering en veldonderzoek naar alle relevante beschermde soortgroepen. Econsultancy is lid van de branchevereniging 'Netwerk Groene Bureaus' en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

3 VERSPREIDING VAN BESCHERMDE SOORTEN OP DE LOCATIE

3.1 Onderzoeksmethode

Voor **huismus** is op 13 mei 2015 een veldbezoek uitgevoerd gedurende de ochtend, met als doel het aantal nesten te bepalen. Er kon worden volstaan met één veldbezoek omdat de aanwezigheid van de soort op de onderzoekslocatie al tijdens de quickscan is aangetoond. Tijdens de veldbezoeken is gezocht naar roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Bij het aantreffen van roepende mannetjes mag worden aangenomen dat zich onder het betreffende dak één of meerdere nesten bevinden. Tevens is gedurende de ronde in de ochtend gelet op huismussen die (met voer) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen.

Voor **ransuil en sperwer** is het onderzoek in combinatie met het onderzoek naar huismussen uitgevoerd. Dit houdt in dat op 13 mei 2015 tijdens een eenmalig veldbezoek de begroeiing op de onderzoekslocatie is geïnspecteerd op aanwezigheid van nesten van sperwer of ransuil. Er kon worden volstaan met één bezoek omdat het slechts een beperkte hoeveelheid begroeiing betreft, die goed te overzien is.

Voor **vleermuizen** zijn in de periode half april tot oktober in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren en/of ochtenduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie 27 maart 2013), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureau's en de Zoogdiervereniging, in overleg met Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijf en paarverblijf/zwermplaats voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functies slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functie noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geïdentificeerd en waarvoor een jaarronde bescherming.

Het totale aantal voorgestelde veldbezoeken is op basis van de grootte van de onderzoekslocatie, uitgaande van één waarnemer per veldronde. Met vijf bezoeken is omtrent deze soortgroep voldoende zekerheid verkregen over de functie van de onderzoekslocatie.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson D240x en Elekon batlogger M). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven.

Overzicht veldbezoeken

Het onderzoek heeft bestaan uit diverse veldbezoeken. Onderstaande tabel bevat de planning van de uitgevoerde veldbezoeken. Het onderzoek naar paar/baltsverblijven is in het najaar van 2014 uitgevoerd. De overige functies zijn in 2015 onderzocht.

Tabel II. Onderzoeksinspanning per soortgroep

	februari 2015	maart 2015	april 2015	mei 2015	juni 2015	juli 2015	augustus 2014	september 2014
huismus, ransuil en sperwer	-			1 x overdag	-			
datum				13 mei 2015				
functie				tellen nestlocaties				
vleermuizen	-			1 x avond	1 x ochtend 1 x avond	-	1 x ochtend, 1 x nacht	
datum				5 mei 2015	18 mei en 19 juni 2015		2 september en 25 september 2014	
functie				zomerverblijf	zomer/kraamverblijf		paar/baltsverblijf	

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 10 °C. De windsnelheid lag beneden de 5 Bft. en er was geen sprake van neerslag. Hierbij wordt opgemerkt dat de nachttemperaturen tot ver in mei 2015 onder de 10 °C lagen. Aangezien de onderzoekslocatie goed te overzien was, is besloten om de geplande ochtendronde begin mei 2015 in de avond uit te voeren.

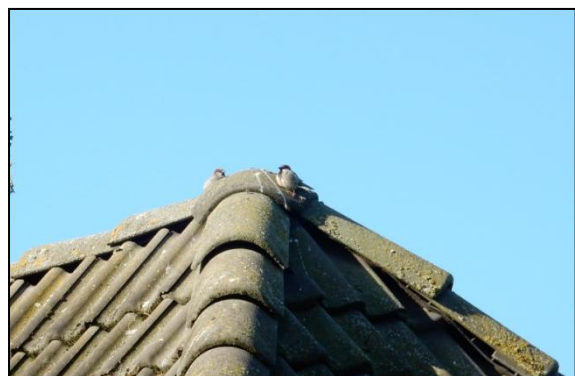
3.2 Onderzoeksresultaten

3.2.1 Huismus

Op 13 mei 2015 werden ter plaatse van de garage in totaal 3 mannetjes en 2 vrouwtjes van de huismus waargenomen (figuur 5). De nestlocaties bevinden zich op het noordelijk deel van de schuur. Het waargenomen aantal huismussen komt overeen met de waarnemingen tijdens de quickscan (figuur 4). Er kan worden uitgegaan van een maximum aantal van 3 broedlocaties.

Figuur 4. Huismussen tijdens quickscan 27 februari 2014.

Figuur 5. Huismussen tijdens nader onderzoek 13 mei 2015.

3.2.2 Vleermuizen

Het eerste veldbezoek (2 september 2014) heeft plaatsgevonden in de vroege ochtend, teneinde invliegende vleermuizen te kunnen waarnemen. De weersomstandigheden waren gunstig voor het waarnemen van vleermuizen (windstil, 10°C en bewolkt). Tussen 5 uur 's ochtends en 6.37 uur werden rond de grote eiken langs de bebouwing twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Zonsopkomst was die dag om 6.49 uur. De vleermuizen bleven dus tot in de ochtendschemer foerageren en waren met het blote oog goed waarneembaar. Er werden geen sociale geluiden geproduceerd door de aanwezige gewone dwergvleermuizen. Om 6.37 uur verdwenen beide dieren in oostelijke richting. Met zekerheid kon worden vastgesteld dat ze niet in de bebouwing op de Klomperweg 80 zijn gevlogen.

Het tweede veldbezoek (25 september 2014) heeft plaatsgevonden rond middernacht, tijdens de piek in de baltsactiviteit. De weersomstandigheden waren gunstig voor het waarnemen van vleermuizen (windkracht 3 Bft, 14°C en bewolkt). Wederom werden rond de eiken langs de woning twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Rond de bebouwing werd geen balts waargenomen. Wel werd in de laan richting het woonhuis een baltsend mannetje van de gewone dwergvleermuis gehoord. Deze had duidelijk geen binding met de bebouwing op de onderzoekslocatie.

Het derde veldbezoek heeft plaatsgevonden op de avond van 5 mei 2015. De waarneemomstandigheden waren gunstig: windstil, bij een temperatuur van 12°C. Ongeveer 10 minuten na zonsondergang zijn twee foeragerende gewone dwergvleermuizen op de onderzoekslocatie waargenomen. De betreffende dieren zijn niet uitvliegend uit de bebouwing waargenomen, maar afkomstig van een verblijfplaats in de directe omgeving.

Tijdens het vierde veldbezoek, in de vroege ochtend van 18 mei 2015, was het beeld vergelijkbaar met die van het derde veldbezoek. Vrij kort waren twee gewone dwergvleermuizen foeragerend aanwezig in de omgeving van de grote eiken en langs de oprijlaan (Klomperweg). De temperatuur die avond was 11°C en het was windstil. De vleermuizen zijn niet in de bebouwing op de onderzoekslocatie gevlogen, maar vertrokken naar elders.

Op 19 juni 2015 heeft het vijfde en laatste veldbezoek plaatsgevonden. De weersomstandigheden waren gunstig: windstil bij een temperatuur van 12°C. Op de onderzoekslocatie werden ruim na zonsondergang in totaal 4 gewone dwergvleermuizen waargenomen. De dieren foerageerden aan de oostzijde van de onderzoekslocatie en waren niet afkomstig uit de bebouwing op de onderzoekslocatie.

Met voldoende zekerheid is vastgesteld dat er op de onderzoekslocatie geen sprake is van een vaste rust- of verblijfplaats van vleermuizen. De eiken op de onderzoekslocatie worden als foerageerplek gebruikt door 2 tot 4 gewone dwergvleermuizen. Het donkere gedeelte van de Klomperweg is eveneens foerageergebied voor gewone dwergvleermuizen, waarbij in het najaar ook een functie als baltslocatie aanwezig is.

3.2.3 Ransuil en sperwer

Tijdens het veldbezoek op 13 mei 2015 is alle beplanting op de onderzoekslocatie gecontroleerd op aanwezigheid van een broedgeval een de ransuil of de sperwer. Aan de noordzijde bevindt zich dichte begroeiing met onder andere conifeer, waardoor er in potentie sprake is van geschikt broedhabitat. Tijdens de inspectie is in één van de coniferen een houtduivennest aangetroffen. Het nest was in gebruik door een houtduif en niet door een sperwer of ransuil. In de overige beplanting zijn geen nesten aangetroffen, groter dan een houtduivennest. Ook zijn er geen ruipennen, braakballen of prooiresen aangetroffen en er zijn geen alarmerende vogels waargenomen. Met voldoende zekerheid is vastgesteld dat er geen sprake is van een broedgeval van ransuil of sperwer.

4 VOORGENOMEN INGREEP OP DE LOCATIE EN ONDERBOUWING

4.1 Voorgenomen activiteiten en manier van uitvoering

De onderzoekslocatie maakt deel uit van groter plangebied: Westzoom, locatie Haverkamp en Groene hoek, een uitbreidingslocatie waar twee woonclusters en een kerk worden gerealiseerd. Het plan Westzoom betreft een uitbreidingslocatie langs de gehele westzijde van de bebouwde kom van Lunteren. De oppervlakte is in totaal 20,5 hectare. Het gebied is ingedeeld in 7 deelgebieden. Enkele van deze uitbreidingslocaties zijn al in uitvoering. Deelgebied Haverkamp is het meest noordelijk gelegen deelgebied. Het huidige woonhuis op de onderzoekslocatie zal plaats maken voor nieuwbouw van 42 woningen (zie figuur 6).

Figuur 6 Stedenbouwkundig plan Haverkamp (in rood de ligging van de onderzoekslocatie).

Ten behoeve van de nieuwbouw wordt alle bebouwing op de onderzoekslocatie gesloopt en wordt de beplanting in de tuin verwijderd. De twee grote eiken aan de oostzijde van de woning blijven gehandhaafd. Het terreindeel rond de eiken wordt in de nieuwe situatie in gebruik genomen als groenstrook en parkeerterrein.

4.2 Doel en belang van de activiteiten

Voor de ontwikkeling van de deellocatie “De Haverkamp” binnen het project Westzoom te Lunteren is een ontwerp bestemmingsplan opgesteld (NL.IMRO.0228.BP2013LUZW0001-0201). Met dit bestemmingsplan maakt de gemeente Ede de realisatie van woningbouw, een kerk en een gebouw voor de muziekvereniging KNA (Kunst na Arbeid) mogelijk. In de eerste fase wordt door de ontwikkelaar de kerk gerealiseerd voor de Hersteld Hervormde Gemeente en een gebouw voor muziekvereniging Kunst na Arbeid. In deze fase worden ook ongeveer 30 woningen gerealiseerd. De realisatie van deze fase zal direct starten na inwerkingtreding van dit bestemmingsplan. In de tweede fase realiseert de ontwikkelaar nog circa 60 woningen. De tweede fase betreft het deel van het plangebied waar de onderzoekslocatie deel van uit maakt.

In de Woonvisie Ede 2012 (vastgesteld door de Raad op 31 mei 2012) is aangegeven dat er met name in de grondgebonden sfeer gebouwd gaat worden (indicatie verhouding grondgebonden- en gestapeld 80-20) en dat er een behoefte is aan een sterke differentiatie. Daarnaast ligt de focus voor de eerstkomende jaren op goedkope en middeldure woningen (zowel huur als koop). Voor de middellange en lange termijn gaat de Woonvisie uit van een extra accent op het middeldure segment. Een en ander is o.a. erop gericht om jongere doelgroepen binnen de gemeente te behouden of aan te trekken. Uitgangspunt van de Woonvisie is dat er in totaal in de gemeente Ede vanaf 2013 circa 500 woningen per jaar gebouwd gaan worden (375 in Ede Stad en 125 in de dorpen). Voor Lunteren wordt uitgegaan van een gemiddelde jaarproductie van 40 woningen. Continu wordt gemeentebreed gewerkt aan bijstelling van het woningbouwprogramma.

4.3 Planning en onderbouwing van de activiteiten

De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. De geplande nieuwbouw op de onderzoekslocatie betreft de tweede fase van het plan. Fase 1 zal van start gaan zodra de bestemmingplanprocedure afgerond is. Een exacte datum daarvoor is nog niet te geven. Pas afronding van fase 1 wordt fase 2 in uitvoering gebracht. Dit houdt in dat de nieuwbouw in fase 1 grotendeels gereed is ten tijde van de sloop van de bebouwing op de onderzoekslocatie. De sloop zal niet eerder dan in 2016 plaatsvinden. In de planning wordt rekening gehouden met het broedseizoen van vogels. Het verwijderen van beplanting en het slopen van bebouwing vindt plaats in de periode augustus tot en met april.

4.4 Alternatieven

De ontwikkeling van de Westzoom tot woongebied is al sinds lange tijd in gang gezet. In de nota van uitgangspunten die in 2010 is opgesteld (ARCADIS, 2010) is aangegeven dat vanaf 2005 is uitgegaan van een zoekgebied in het Structuurplan Zoekzones Stedelijke Functies. De uitgangspunten in dit structuurplan hebben tot gevolg dat de Westzoom is aangeduid als uitbreidingsgebied. Overige gebieden komen niet aanmerking omdat ze niet voldoen aan de gestelde uitgangspunten.

Op de onderzoekslocatie is behoud van de garage met de nestlocaties van de huismus binnen de huidige planvorming geen reële mogelijkheid. Inpassing van de huidige bebouwing op Klomperweg 80 is overwogen, maar niet mogelijk gebleken. Doordat de woning en omliggende tuin een relatief groot oppervlakte in beslag neemt, is het niet mogelijk om een goed stedenbouwkundig plan op te stellen. De bebouwing zou te “verbrokkeld” zijn. Daarom is besloten om de locatie aan te kopen en op te nemen in de beoogde ontwikkeling.

4.5 Wettelijk belang van de ingreep

De planvorming houdt verband met de opgave die gemeente Ede heeft om te kunnen voldoen aan de groeiende woningbehoefte. De werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.

De gemeenten en corporaties maken met de provincie Gelderland afspraken over woningbouw. Dit komt samen in het Kwalitatief WoonProgramma (KWP). KWP 3 is het meest recente programma. Het KWP3 heeft als doel het woningaanbod op regionaal niveau, zowel kwantitatief als kwalitatief, zo goed mogelijk af te stemmen op de woningbehoefte. De woningbehoefte in Gelderland is becijferd op circa 69.000 woningen (netto) voor de periode 2010-2019, voor het Gelderse deel van de Regio Food Valley ca. 12.000 woningen netto. Voor Ede wordt voor de periode 2010 tot en met 2019 rekening gehouden met de bouw van 5.000 woningen. In het KWP3 wordt sterk de nadruk gelegd op het realiseren van betaalbare koop- en huurwoningen, waarbij men zich expliciet uitspreekt voor méér betaalbare huurwoningen (ambitieindicatie is 46% netto). Tevens richt het KWP3 zich op het voldoende ontwikkelen van levensloopbestendige ('nultreden'-) woningen en is er specifiek aandacht voor onderwerpen als energie & klimaat, dak- en thuislozen en collectief particulier opdrachtgeverschap. De woningbouwlocatie Westzoom, en daarmee ook de deellocatie De Haverkamp, is opgenomen in het gemeentelijke woningbouwprogramma. Dit programma is verankerd in de Woonvisie 2012. In de Woonvisie wordt uitgegaan van een gemiddelde realisatie van 500 woningen per jaar in de gemeente Ede tot en met 2025. Ook in het KWP3 wordt uitgegaan van een gemiddelde realisatie van 500 woningen per jaar. Hiermee is aangetoond dat het project Westzoom Lunteren/ deellocatie De Haverkamp past in het provinciale beleid.

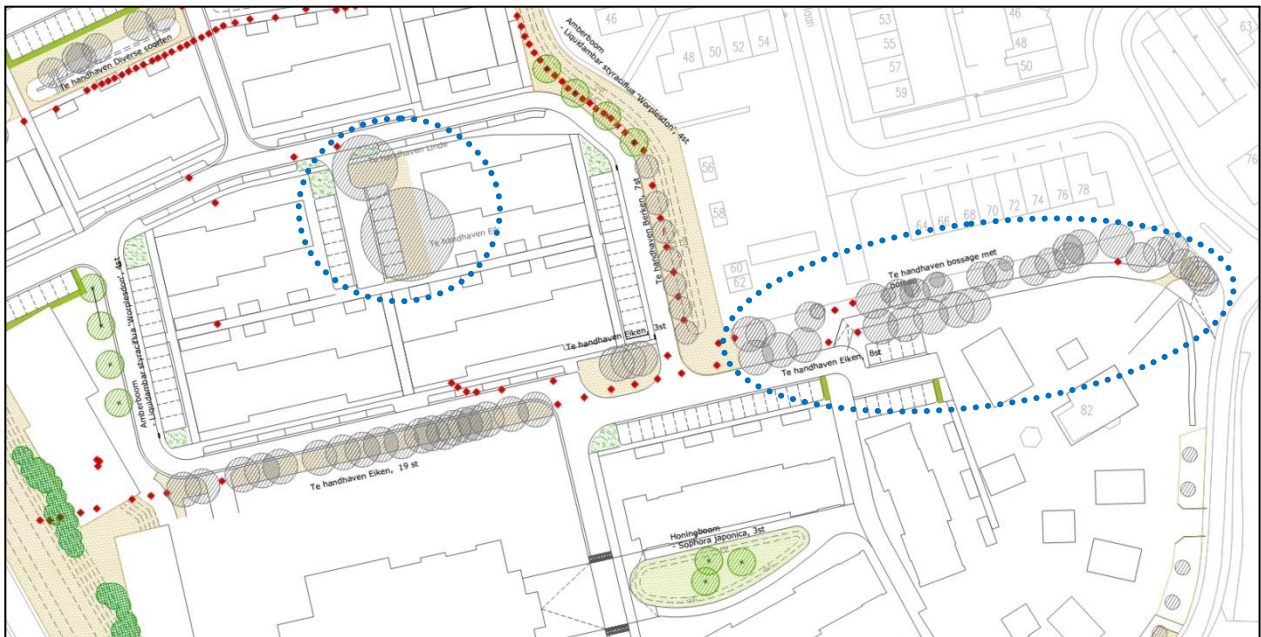
5 EFFECTEN VAN DE INGREEP OP FLORA EN FAUNA

5.1 Effecten op korte termijn op beschermde soorten

Gewone dwergvleermuis

De onderzoekslocatie wordt door 2 tot 4 gewone dwergvleermuizen gebruikt om te foerageren, maar heeft geen verblijfsfunctie. Daarnaast is uit eerder in het plangebied uitgevoerd onderzoek gebleken dat het donkere gedeelte van de Klomperweg van relatief groot belang is voor de soort. In de smalle donkere laan wordt veel gefoerageerd door gewone dwergvleermuizen. Ter plaatse is bovendien sprake van een territorium van een mannetje van de gewone dwergvleermuis, waarbinnen balts plaatsvindt. Omdat de gewone dwergvleermuis een trage voortplanting kent, verloopt uitbreiding of herstel van een populatie niet snel. Behoud van de functie in de voortplantingscyclus en van de foerageermogelijkheden is daarom noodzakelijk.

Op korte termijn (aanlegfase) zal de voorgenomen ingreep weinig invloed hebben op het functioneel leefgebied van de gewone dwergvleermuis. De eiken die worden gebruikt om te foerageren blijven gehandhaafd en ook het donkere gedeelte van de Klomperweg blijft behouden. Er wordt een kleine toegang gemaakt naar het woongebied van fase 1. Hierbij worden in totaal 4 bomen gekapt. Dit zal geen negatief effect hebben op de foerageermogelijkheden.

Figuur 7. Uitsnede landschappelijk inpassingsplan, met in blauw weergegeven de foerageergebieden gewone dwergvleermuizen. In rood is weergegeven waar beplanting wordt verwijderd. In grijs is de te handhaven beplanting weergegeven en in groen nieuw aan te brengen beplanting.

In de bouwfase zullen de gewone dwergvleermuizen die gewend zijn om rond de grote eiken te foerageren dit mogelijk niet meer doen, als gevolg van de aanwezigheid van bouwlampen, bouwkransen en dergelijke. Dit zal van zeer tijdelijke aard zijn. De enkele gewone dwergvleermuizen die het betreft hebben in de omgeving voldoende alternatief leefgebied. Op de Klomperweg is geen invloed te verwachten, de aanvoer van materialen vinden plaats via de noordzijde van het gebied, er vinden ter plaatse geen wijzigingen in het gebruik plaats. Aanvullende maatregelen ter voorkoming van overtreding van de Flora- en faunawet in de bouwfase zijn niet noodzakelijk.

Huismus

Van de huismus zullen drie broedlocaties worden aangetast in de bouwfase. Huismussen zijn het gehele jaar in de omgeving van hun nestlocaties te vinden. Soms worden de nesten gebruikt om te slapen. De nesten worden meerdere jaren gebruikt, maar huismussen bouwen het gehele broedseizoen aan de nesten. De meest gevoelige periode is het broedseizoen: door het slopen van de bebouwing kan sprake zijn van het doden of verwonden van nestjongen of het beschadigen van eieren.

Om negatieve effecten gedurende de bouwfase te voorkomen zijn daarom de volgende maatregelen noodzakelijk:

- voorkomen van het doden of verwonden van nestjongen of het beschadigen van eieren (werken buiten het broedseizoen);
- voorkomen van het verlies van nestgelegenheid (aanbieden alternatieve nestlocaties voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden).

De maatregelen worden nader uitgewerkt in hoofdstuk 6.

5.2 Effecten lange termijn op gunstige staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort van Nederland die in vrijwel geen enkel bewoond gebied ontbreekt. Er zijn geen aanwijzingen voor een toe- of afname van aantallen. Evenals een beperkt korte termijn effect is er op de lange termijn geen sprake van negatieve effecten op populatieniveau, zowel landelijk als lokaal. Doordat in de landschappelijke inpassing wordt gezorgd voor voldoende opgaand groen, in combinatie met watergangen langs de randen van het gebied, is met voldoende zekerheid te voorspellen dat negatieve effecten op de lange termijn zijn uitgesloten.

Huismus

Op de lange termijn is behoud van leefgebied voor de huismus noodzakelijk, de landelijke staat van instandhouding is matig ongunstig. Het leefgebied bestaat behalve uit nestgelegenheid ook uit voedsel, beschutting tegen roofdieren, drinkplaatsen, zandige plekken voor stofbaden en dergelijke. De huismus is vooral te vinden in de nabijheid van menselijke bewoning. De ontwikkeling tot woongebied zal voor de soort daarom op de lange termijn geen negatieve invloed hebben op de staat van instandhouding. Er is geen sprake van aantasting van een bolwerk, of grote aantallen broedparen. In de landschappelijke inpassing is met name langs de randen van het gebied openbaar groen met extensief beheerd gras aanwezig. Er worden langs de parkeervakken beukenhagen aangelegd en op hoekpunten bosplantsoen met eik, hazelaar, meidoorn, Gelderse roos, krentenboompje en gewone hultst. Dit kan voorzien in de benodigde dekking. Bovendien zal op zijn minst een deel van de tuinen groen worden ingericht. Voor het behoud van functioneel leefgebied zijn geen aanvullende maatregelen noodzakelijk, er zal naar verwachting in het geboed sprake zijn vergroting van de draagkracht voor de huismus, in plaats van een afname van leefgebied. De bebouwing dient echter wel geschikt zijn als nestlocatie:

- aanbieden van voldoende potentiële nestgelegenheid voor de huismus.

De maatregelen worden nader uitgewerkt in hoofdstuk 6.

5.3 Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

De huismus is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en Faunawet. Hij staat ook vermeld in de Vogelrichtlijn. De nesten van huismussen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder categorie 2 van vogelnesten (RVO, 2009): “nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar”. De huismus staat tevens als gevoelig vermeld op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels (2004).

De volgende verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet zijn van toepassing:

Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

6 TE TREFFEN MAATREGELEN

6.1 Inleiding

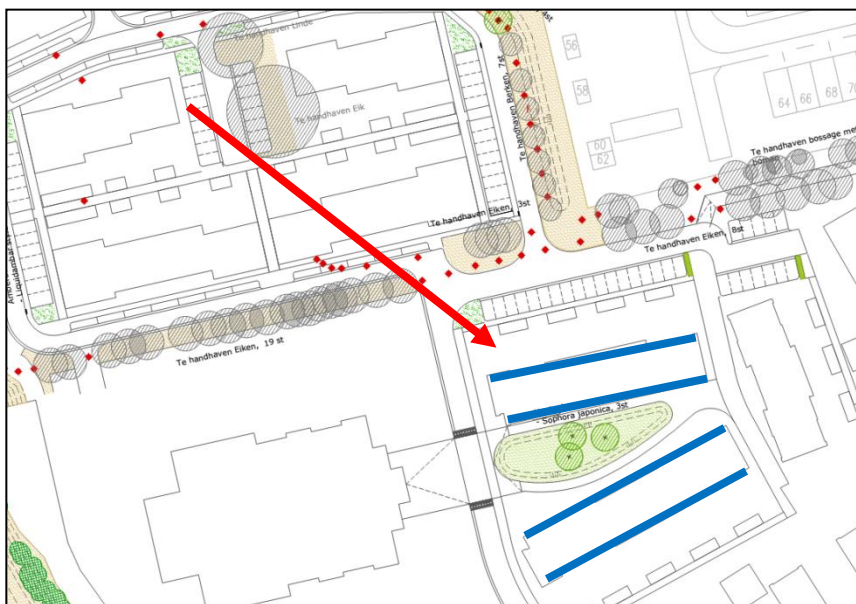
De te nemen maatregelen zijn in te delen in de volgende vier stappen:

- alternatieve verblijfplaatsen aanbieden als tijdelijke opvang van het verlies van de potentiële verblijfplaatsen voor de periode tussen de ingreep en de realisatie van de nieuwe situatie;
- onderzoeklocatie voor de ingreep ongeschikt maken voor beschermde soorten;
- in de nieuwe situatie duurzame verblijfsmogelijkheden voor beschermde soorten creëren.

6.2 Mitigerende en compenserende maatregelen

Ad a. (tijdelijke verblijfplaatsen)

Conform hetgeen is gesteld in de soortenstandaard voor de huismus (RVO 2014) wordt voorzien in minimaal 6 verblijfplaatsen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie, binnen een straal van 200 meter. Hiertoe wordt de bebouwing die in fase 1 wordt aangelegd geschikt gemaakt voor de huismus. Het betreft een permanente maatregel. De bebouwing wordt voor huismussen geschikt gemaakt door het toepassen van vogelvides.

Figuur 8. Positie "tijdelijke" verblijfplaatsen (vogelvides) huismus (blauw).

Ad b. (ongeschikt maken)

Het ongeschikt maken wordt gerealiseerd door het verwijderen van de dakpannen op het noordelijke deel van de te slopen garage. Dit zal gebeuren buiten het broedseizoen van de soort. Voor het broedseizoen kan in dit geval de periode eind maart-augustus worden gehanteerd. De totaalsloop kan plaatsvinden direct na het verwijderen van de dakpannen. Maatregelen ter plaatse van het woonhuis zijn niet noodzakelijk.

Ad c. (verblijfplaatsen in nieuwbouw)

Conform hetgeen is gesteld in de soortenstandaard van de huismus zal de nieuwbouw worden voorzien van tenminste 6 nieuwe verblijfplaatsen. Deze zullen in de bebouwing worden geïntegreerd. Omdat er in het gebied draagkracht ontstaat voor een grotere populatie dan de huidige 3 broedparen wordt geadviseerd alle nieuwbouw geschikt te maken voor de huismus, middels vogelvides (figuur 9 en 10).

Figuur 9. Voorbeeld vogelvide.

Figuur 10. Vogelvide, toegepast.

6.3 Tijdstip en locatie mitigerende en compenserende maatregelen

Het afronden van fase 1 en daarmee het geschikt maken van de nieuwbouw voor huismussen zal plaatsvinden voorafgaand aan de sloop van de garage. De sloop wordt aansluitend op het realiseren van fase 2 uitgevoerd. Er zal hierbij worden voldaan aan de gewenningstijd van 3 maanden. De sloop vindt plaats buiten het broedseizoen.

6.4 Zorgvuldig handelen en zorgplicht

Aan het zorgvuldig handelen en de zorgplicht wordt voldaan door het werken buiten de gevoelige perioden van de huismus en overige broedvogelsoorten. De wijze waarop de werkzaamheden betreffende het ongeschikt maken wordt uitgevoerd, zal worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Hierin wordt beschreven op welke wijze het beschadigen van huismussen wordt voorkomen, hoe te handelen bij onvoorziene omstandigheden. Tevens wordt vastgelegd welke partijen betrokken zijn bij de werkzaamheden en welke verantwoordelijkheden deze partijen hebben ten aanzien de uitvoering.

7 SAMENVATTING

Econsultancy heeft in opdracht van Klomp Westzoom Lunteren bv een ontheffingsaanvraag begeleid in het kader van artikel 75c van de Flora- en faunawet ten behoeve van de voorgenomen nieuwbouw aan de Westzoom (locatie Haverkamp en Groene Hoek) in de gemeente Ede.

De volgende onderzoeksvragen zijn beantwoord:

- Welke beschermde soorten zijn in het plangebied aanwezig?
 - Het betreft de huismus en de gewone dwergvleermuis
- Welke functie heeft het plangebied voor de soorten?
 - Er zijn 3 nestlocaties in de schuur bij het woonhuis aanwezig.
 - De eiken langs het woonhuis worden door 2 tot 4 gewone dwergvleermuizen gebruikt om te foerageren. Het donkere gedeelte van de Klomperweg heeft een relatief groot belang voor de soort als foerageergebied en als baltslocatie.
- Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populaties van beschermde soorten?
 - De gunstige staat van instandhouding van de huismus is matig ongunstig.
 - Voor gewone dwergvleermuizen zijn geen aanwijzingen voor een toe- of afname van aantallen.
- Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen behouden?
 - De functionaliteit voor de huismus blijft behouden door het treffen van maatregelen.
 - Voor gewone dwergvleermuizen geldt dat de ingreep geen negatief effect heeft en aanvullende maatregelen niet noodzakelijk zijn.
- Welke eigenschappen van het gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
 - Het verlies van nestgelegenheid van de huismus dient te worden gecompenseerd.
- Hoe groot wordt het succes van de te nemen maatregelen ingeschat?
 - Huismussen maken aantoonbaar gebruik van kunstmatige nestgelegenheid, zoals vogelvides. De kans op succes is daarmee voldoende groot.
- Welke maatregelen moeten getroffen worden om aan de zorgplicht te voldoen?
 - Er wordt voor wat betreft het slopen van de bebouwing en het weghalen van vegetatie gewerkt buiten de gevoelige periode (broedseizoen huismus en overige soorten).
- Zijn er voor de streng beschermde soorten geen meer bevredigende oplossingen.
 - Er zijn geen mogelijkheden om binnen de planvorming de huidige bebouwing te handhaven
- Welk wettelijk belang is er waardoor de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd?
 - De planvorming houdt verband met de opgave die gemeente Ede heeft om te kunnen voldoen aan de groeiende woningbehoefte. De werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.

Econsultancy is een onafhankelijk adviesbureau. Wij bieden realistisch advies en concrete oplossingen voor milieuvraagstukken en willen daarmee een bijdrage leveren aan een duurzaam en verantwoord gebruik van onze leefomgeving.

Diensten

Wij kunnen u van dienst zijn met een uitgebreid scala aan onderzoeken op het gebied van bodem, waterbodem, water, archeologie, ecologie en milieu. Op www.econsultancy.nl vindt u uitgebreide informatie over de verschillende onderzoeken.

Werkwijze

Inzet en professionele betrokkenheid kenmerkt onze diensten. De verantwoordelijke projectleider is het eenduidige aanspreekpunt voor de klant en draagt zorg voor alle aspecten van het project: kwaliteit, tijd, geld, communicatie en organisatie. De kernwaarden deskundig, vertrouwd, betrokken, flexibel, zorgvuldig en vernieuwend zijn een belangrijke leidraad in ons handelen.

Kennis

Het deskundig begeleiden van onze opdrachtgevers vraagt om betrokkenheid bij en kennis van de bedoelingen van de opdrachtgever. Het vereist ook gedegen en actuele vakinhoudelijke kennis. Alle beschikbare kennis wordt snel en effectief ingezet. De medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Persoonlijke en inhoudelijke ontwikkeling staat centraal want het werk vraagt steeds om nieuwe kennis en nieuwe verantwoordelijkheden.

Creativiteit

Onze medewerkers zijn in staat om buiten de geijkte kaders een oplossing te zoeken met in achtneming van de geldende wet- en regelgeving. Oplossingen die bedoeld zijn om snel en efficiënt het doel van de opdrachtgever te bereiken.

Kwaliteit

Er wordt continue gestreefd naar het verhogen van de professionaliteit van de dienstverlening. Het leveren van diensten wordt intern op een dusdanige wijze georganiseerd dat het gevraagde resultaat daadwerkelijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze wordt voortgebracht. Hierbij staat de klanttevredenheid centraal. Het kwaliteitssysteem van Econsultancy voldoet aan de NEN-EN-ISO 9001: 2008. Tevens is Econsultancy gecertificeerd voor diverse protocollen en beoordelingsrichtlijnen.

Opdrachtgevers

Econsultancy heeft sinds haar oprichting in 1996 al meer dan tienduizend projecten uitgevoerd. Projecten in opdracht van particulier tot de Rijksoverheid, van het bedrijfsleven tot non-profit organisaties. De projecten kennen een grote diversiteit en hebben in sommige gevallen uitsluitend een onderzoekend karakter en zijn in andere gevallen meer adviserend. Steeds vaker wordt onderzoek binnen meerdere disciplines door onze opdrachtgevers verlangd. Onze medewerkers zijn in staat dit voor de opdrachtgever te coördineren en zelf (deel)onderzoeken uit te voeren. Ter illustratie van de veelvoud en veelzijdigheid van de projecten in de werkvelden bodem, waterbodem, ecologie, archeologie, water, geluid en milieu kunnen uitgebreide referentielijsten worden verschaft.

Vestiging Limburg

Rijksweg Noord 39
6071 KS Swalmen
Tel. 0475 - 504961
Swalmen@econsultancy.nl

Vestiging Gelderland

Fabriekstraat 19c
7005 AP Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Doetinchem@econsultancy.nl

Vestiging Brabant

Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Boxmeer@econsultancy.nl

